

Suvestinė redakcija nuo 2018-07-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2013, Nr. [32-1557](#), i. k. 113301MISAK00D1-193

**LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S**

**DĖL SPECIALIŲJŲ METALINIO GYVSIDABRIO ATLIEKŲ LAIKYMO
REIKALAVIMŲ PATVIRTINIMO**

2013 m. kovo 14 d. Nr. D1-193
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (Žin., 1998, Nr. [61-1726](#); 2002, Nr. [72-3016](#)) 20 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. 1138 (Žin., 1998, Nr. [84-2353](#); 2010, Nr. [125-6395](#)), 8.3.6 punktu ir įgyvendindamas 2011 m. gruodžio 5 d. Tarybos direktyvą 2011/97/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 1999/31/EB įtraukiant specialiuosius atliekomis laikomo metalinio gyvsidabrio saugojimo kriterijus (OL 2011 L 328, p. 49):

1. T v i r t i n u Specialiuosius metalinio gyvsidabrio atliekų laikymo reikalavimus (pridedama).

2. P a v e d u Specialiųjų metalinio gyvsidabrio atliekų laikymo reikalavimų vykdymo kontrolę Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-585](#), 2018-06-26, paskelbta TAR 2018-06-29, i. k. 2018-10860

APLINKOS MINISTRAS

VALENTINAS MAZURONIS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro

2013 m. kovo 14 d. įsakymu Nr. D1-193

SPECIALIEJI METALINIO GYVSIDABRIO ATLIEKŲ LAIKYMO REIKALAVIMAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Specialieji metalinio gyvsidabrio atliekų laikymo reikalavimai (toliau – Reikalavimai) nustato reikalavimus metalinio gyvsidabrio atliekų laikinajam laikymui, kaip apibrėžta 2011 m. gruodžio 5 d. Tarybos direktyvos 2011/97/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 1999/31/EB įtraukiant specialiuosius atliekomis laikomo metalinio gyvsidabrio saugojimo kriterijus (OL 2011 L 328, p. 49), priede, atsižvelgiant į specifines metalinio gyvsidabrio savybes.

2. Reikalavimais turi vadovautis metalinio gyvsidabrio, kuris sudaro daugiau kaip 99,9 % svorio ir neturi priemaišų, galinčių kelti anglinio arba nerūdijančio plieno (pvz., azoto rūgšties tirpalo ar chloridų tirpalų) koroziją (ėsdinti), atliekų tvarkytojai, laikantys metalinio gyvsidabrio atliekas ilgiau kaip vienerius metus požeminiuose ir (ar) antžeminiuose įrenginiuose.

3. Reikalavimai netaikomi metalinio gyvsidabrio atliekų, nepriklausomai nuo jų sudėties, tvarkytojams, laikantiems metalinio gyvsidabrio atliekas ne ilgiau kaip vienerius metus.

4. Reikalavimų 3 punkte nurodytus reikalavimus atitinkančių metalinio gyvsidabrio atliekų, laikomų ne ilgiau kaip vienerius metus, taip pat metalinio gyvsidabrio atliekų, kuriose metalinis gyvsidabris sudaro mažiau kaip 99,9 % svorio, tvarkymui taikomi Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme (Žin., 1998, Nr. [61-1726](#); 2002, Nr. [72-3016](#)), Atliekų tvarkymo taisyklėse, patvirtintose 1999 m. liepos 14 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. 217 (Žin., 1999, Nr. [63-2064](#); 2011, Nr. [57-2721](#)), Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklėse, patvirtintose 2000 m. spalio 18 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. 444 (Žin., 2000, Nr. [96-3051](#)), ir kituose atliekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatyti reikalavimai.

II. REIKALAVIMAI METALINIO GYVSIDABRIO ATLIEKŲ LAIKYMO

5. Metalinio gyvsidabrio atliekas laikant ilgiau kaip vienerius metus požeminiuose arba antžeminiuose įrenginiuose, taikomi šie reikalavimai:

5.1. metalinio gyvsidabrio atliekos turi būti laikomos atskirai nuo kitų atliekų;

5.2. konteineriai su metalinio gyvsidabrio atliekomis turi būti laikomi talpose, kurių turis būtų pakankamas talpinti tam tikrą kiekį metalinio gyvsidabrio atliekų, kurios yra nelaidžios metalinio gyvsidabrio atliekoms ir turi tinkamą paviršiaus dangą, užtikrinančią, kad talpose neatsirastų įtrūkimų ir (ar) plyšių;

5.3. metalinio gyvsidabrio atliekų laikymo vieta (įrenginys) turi būti apsaugota dirbtiniu ar natūraliu barjeru, tinkamai apsaugančiu aplinką nuo galimo metalinio gyvsidabrio atliekų nutekėjimo;

5.4. laikymo vietos (įrenginio) plotas turi būti pakankamas metalinio gyvsidabrio atliekų kiekiui laikyti;

5.5. metalinio gyvsidabrio atliekų laikymo vietos (įrenginio) grindys turi būti padengtos metalinio gyvsidabrio atliekoms nelaidžiomis medžiagomis, grindyse turi būti nuolydis su surenkamuoju rezervuaru;

5.6. laikymo vietoje (įrenginyje) turi būti įrengta priešgaisrinės apsaugos sistema;

5.7. laikymo vieta (įrenginys) turi būti sutvarkyta taip, kad prireikus visus konteinerius būtų lengva išimti.

III. REIKALAVIMAI KONTEINERiams

6. Konteineriai, naudojami metalinio gyvsidabrio atliekoms laikyti, turi atitikti šiuos reikalavimus:

6.1. turi būti atsparūs korozijai (ėsdinimui) ir smūgiams: konteineriai neturi turėti suvirintųjų siūlių;

6.2. turi būti pagaminti iš anglinio plieno (ne žemesnės rūšies už nurodyto ASTM A36 standarte) arba nerūdijančio plieno (plieno rūšis AISI 304, 316L);

6.3. turi būti nepralaidūs dujoms ir skysčiams;

6.4. išorinė konteinerių pusė turi būti atspari laikymo vietos sąlygoms;

6.5. konteinerių konstrukcijos tipas turi būti toks, kad atlaikytų kritimo smūgių ir sandarumo bandymus (kaip nustatyta JT rekomendacijų dėl pavojingų krovinių vežimo bandymų ir kriterijų vadovo 6.1.5.3 ir 6.1.5.4 skyriuose);

6.6. konteineris užpildomas iki 80 % konteinerio tūrio, kad liktų pakankamai ertmės ir dėl skysčio tūrio išsiplėtimo aukštoje temperatūroje nebūtų pažeistas konteinerio sandarumas arba konteineris nebūtų negrįžtamai deformuotas.

IV. METALINIO GYVSIDABRIO ATLIEKŲ PRIĖMIMO Į LAIKYMO VIETAS (ĮRENGINIUS) TVARKA

7. Kiekvienas metalinio gyvsidabrio atliekomis pripildytas konteineris turi turėti Reikalavimų V skyriuje nurodytą metalinio gyvsidabrio atliekų laikymo pažymėjimą (toliau – Pažymėjimas), kuris pateikiamas metalinio gyvsidabrio laikymo vietą (įrenginį) eksploatuojančios įmonės vadovo paskirtam atsakingam asmeniui metalinio gyvsidabrio atliekų priėmimo metu. Pažymėjimo forma pateikta priede.

8. Priimant metalinio gyvsidabrio atliekas, atitinkančias Reikalavimų I–III skyriuose nustatytus reikalavimus, į laikymo vietą (įrenginį), turi būti laikomasi šių reikalavimų:

8.1. konteineriai turi būti vizualiai tikrinami;

8.2. sugadinti, nesandarūs ar korozijos (ėsdinimo) pažeisti konteineriai laikyti metalinio gyvsidabrio atliekoms netinkami ir nepriimami. Tokie konteineriai turi būti pakeisti kitais konteineriais;

8.3. ant konteinerio turi būti ilgalaikis įspaudas (padarytas presu), kuriame nurodomas konteinerio atpažinimo numeris, gamybos medžiaga, tuščio konteinerio svoris (kg), konteinerio gamintojas ir pagaminimo data;

8.4. ant konteinerio turi būti stipriai pritvirtinta plokštelė su Pažymėjimo numeriu.

V. REIKALAVIMAI PAŽYMĖJIMUI

9. Metalinio gyvsidabrio Pažymėjimą pildo metalinio gyvsidabrio atliekų tvarkytojas.

10. Metalinio gyvsidabrio atliekų tvarkytojas laboratorijoje turi atlikti metalinio gyvsidabrio atliekų tyrimus, kurie pridedami prie Pažymėjimo.

11. Pažymėjime turi būti nurodoma ši informacija:

11.1. metalinio gyvsidabrio atliekų tvarkytojo pavadinimas ir adresas;

11.2. už konteinerio pripildymą atsakingo asmens vardas, pavardė ir adresas;

11.3. konteinerio pripildymo vieta ir data;

11.4. metalinio gyvsidabrio atliekų tūris (litrais);

11.5. metalinio gyvsidabrio atliekų grynumo laipsnis ir priemaišų, jei jų yra, apibūdinimas, įskaitant laboratorijos išduotą metalinio gyvsidabrio atliekų tyrimo ataskaitą;

11.6. patvirtinimas, kad konteineriai naudojami tik laikyti Reikalavimuose nustatyta tvarka ir (arba) vežti metalinio gyvsidabrio atliekas;

11.7. metalinio gyvsidabrio konteinerių atpažinimo numeriai;

11.8. kitos svarbios pastabos.

VI. STEBĖJIMO, TIKRINIMO IR AVARIJŲ LIKVIDAVIMO REIKALAVIMAI

12. Metalinio gyvsidabrio atliekas laikant ilgiau kaip vienerius metus, taikomi šie stebėjimo, tikrinimo ir avarijų likvidavimo reikalavimai:

12.1. metalinio gyvsidabrio atliekų laikymo vietoje (įrenginyje) turi būti įrengta gyvsidabrio garų nuotėkio nuolatinės stebėsenos sistema, reaguojanti į 0,02 mg gyvsidabrio vienam kubiniam metrui nuotėkį. Jutikliai turi būti įtaisomi palei grindis ir žmogaus ūgį atitinkančiame aukštyje. Sistema turi turėti regimojo ir garsinio įspėjimo funkciją. Kasmet turi būti atliekama sistemos techninė apžiūra;

12.2. metalinio gyvsidabrio laikymo vietą (įrenginį) eksploatuojančios įmonės vadovas paskiria atsakingą asmenį, kuris turi užtikrinti, kad metalinio gyvsidabrio laikymo vieta (įrenginys) ir konteineriai būtų kartą per mėnesį vizualiai tikrinami; tikrinimo rezultatai turi būti fiksuojami už metalinio gyvsidabrio laikymo vietos (įrenginio) eksploataciją atsakingos įmonės vadovo patvirtintuose nustatytos formos dokumentuose;

12.3. jei aptinkamas metalinio gyvsidabrio atliekų garų nuotėkis, už metalinio gyvsidabrio laikymo vietos (įrenginio) eksploataciją atsakingos įmonės vadovas nedelsdamas turi imtis visų būtinų priemonių, kad būtų išvengta metalinio gyvsidabrio atliekų garų nutekėjimo į aplinką ir būtų atkurtos saugios metalinio gyvsidabrio atliekų laikymo sąlygos. Bet koks metalinio gyvsidabrio atliekų nuotėkis laikomas darančiu reikšmingą neigiamą poveikį aplinkai;

12.4. už metalinio gyvsidabrio laikymo vietos (įrenginio) eksploataciją atsakingos įmonės vadovas turi parengti avarijų likvidavimo priemonių planus ir įdiegti tinkamą apsauginę įrangą metalinio gyvsidabrio atliekoms tvarkyti.

VII. DOKUMENTŲ SAUGOJIMAS

13. Metalinio gyvsidabrio atliekų Pažymėjimai, avarijų likvidavimo priemonių planai, taip pat įrašai apie metalinio gyvsidabrio atliekų paėmimą iš laikymo vietos (įrenginio) ir išvežimą pasibaigus laikymui į jų paskirties vietą ir numatytą tvarkymą saugomi ne trumpiau kaip trejus metus nuo laikymo pabaigos.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Asmenys, pažeidę Reikalavimų nuostatas, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

15. Reikalavimai gali būti koreguojami atsižvelgiant į metalinio gyvsidabrio atliekų laikymo technologijų pažangą ateityje užtikrinant suinteresuotų ūkio subjektų teisėtus lūkesčius.

Specialiųjų metalinio gyvsidabrio atliekų laikymo
reikalavimų
priedas

(metalinio gyvsidabrio atliekų laikymo pažymėjimo forma)

(metalinio gyvsidabrio atliekų tvarkytojo pavadinimas ir adresas)

**METALINIO GYVSIDABRIO ATLIEKŲ LAIKYMO
PAŽYMĖJIMAS Nr. ____**

_____ m. _____ d.
(Pažymėjimo pildymo data)

Tvirtinu, kad metalinio gyvsidabrio atliekos konteineryje Nr. _____ tinkamos laikyti ilgiau kaip vienerius metus. Šie metalinio gyvsidabrio atliekų konteineriai naudojami laikyti ir (arba) vežti metalinio gyvsidabrio atliekas.

(metalinio gyvsidabrio atliekų konteinerio atpažinimo numeris ir jame laikomas metalinio gyvsidabrio atliekų kiekis, litrais)

(metalinio gyvsidabrio konteinerio pripildymo vieta ir data)

(metalinio gyvsidabrio atliekų grynumo laipsnis ir priemaišų, jei jų yra, apibūdinimas)

(už konteinerio pripildymą atsakingo asmens vardas, pavardė ir adresas)

(kitos svarbios pastabos)

PRIDEDAMA.

Laboratorijos išduota metalinio gyvsidabrio atliekų tyrimo ataskaita, lapų skaičius _____

(atsakingo asmens vardas, pavardė, parašas)

A. V.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-585](#), 2018-06-26, paskelbta TAR 2018-06-29, i. k. 2018-10860

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. kovo 14 d. įsakymo Nr. D1-193 „Dėl Specialiųjų metalinio gyvsidabrio atliekų laikymo reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo